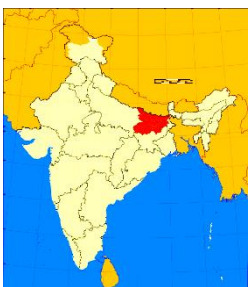

GOBIND MARG

THE MONTHLY BULLETIN OF GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA – HOUNSLOW

JANUARY 2022 – VOL XXIX

ISSUE 1

This sacred holy shrine, one of the five Takhts of the Sikh Panth, is the magnificent Takht Sri Harmandar ji Patna Sahib, in district Patna (Bihar), where Guru Gobind Singh ji was born and spent his childhood days to age 4. Some relics of Guru Sahib are also preserved in this shrine, including his childhood pangurha or cradle and four iron arrows, sacred sword of the Master and a pair of his sandals. Both the Guru Granth Sahib and the Dasam Granth are installed here, attended by granthis.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

One Universal Creator God, Realised By the Grace of The True Guru

**Monday - Saturday
(Excluding Tuesdays)**

AM

4.00	Parkash
5.00	Nitnem
6.00	Simran
6.30	Asa-Di-Vaar
7.45	Ardass
10.00	Kirtan
10.45	Katha
11.30	Ardass

PM

6.00	Rehraas
6.30	Kirtan
7.00	Katha
7.30	Ardass
8.00	Sukhasan

Sundays Only

4.00	Parkash
5.00	Nitnem
6.00	Simran
6.30	Asa-Di-Vaar
7.45	Ardass
8.00	Akhand Paath or Sehaj Paath Bhog or Sukhmani Sahib
9.00	Kirtan
9.45	Ardass
10.00	Youth Kirtan
11.00	Kirtan

Tuesdays Only

4.00	Parkash
5.00	Nitnem
6.00	Simran
6.30	Asa-Di-Vaar
7.45	Ardass
10.00	Kirtan
10.30	Katha
11.00	Sukhmani Paath

PM

12.00	Katha
1.00	Kirtan
2.00	Ardass
6.00	Rehraas
6.30	Kirtan
7.00	Katha
7.30	Ardass
8.00	Sukhasan

PM

12.15	Ladies Kirtan
2.00	Ardass
6.00	Rehraas
6.30	Kirtan
7.00	Katha
7.30	Ardass
8.00	Sukhasan

Please Note

During the restricted services of the Gurdwara these services are currently suspended.

The current Gurdwara programme appears on page 5.

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ॥

GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA

Alice Way, Hanworth Road, Hounslow, Middlesex, TW3 3UD

Registered No. 75990 as a place of worship under the Worship Registration Act 1855

Registered Charity No. 83314

Inland Revenue Ref. CC 15570

Enquiries: **020 8577 2793** Email: khalsa@sgss.org Website: www.sgss.org

January 2022

Important Days	Event	Nanakshahi Calendar Days	
		January ਪੋਹ/ ਮਾਘਿ	February ਮਾਘਿ/ਫਲਗੁਨ
Sangrand (ਸੰਗਰਾਂਦ)	New Month Starts	13	12
Massia (ਮੱਸਿਆ)	No Moon (Dark Night)	2	1
Puranmashi (ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ)	Full Moon	17	16
Avtar, Parkash, Guruship, Gurburb, Shahidi, Jyoti Jot/Barsi			
Guru Gobind Singh ji	Avtar	5	
Guru Har Rai ji	Avtar	31	
Historical Dates & Events			
Lohri	Seasonal Festival	13	
Sachkhand Sri Harmandar Sahib	Neeh Pathar	14	
Mela Maghi Jod at Muktsar	Forty Sikh martyrs (40 Mukte')	14	
Chabiyan da Morcha	Return of the 53 keys of Harmandar Sahib Treasury	20	
Baba Deep Singh ji	Birthday	27	
Sahibzada Ajit Singh ji	Birthday		11
Nankana Sahib Gangsar Jaito	Shahidi Saka		21

Dear Sangat Jee – WaheGuru Ji Ka Khalsa; WaheGuru Ji Ki Fateh

We bid Goodbye to 2021 with Shukrana for all Waheguru's blessings, joys and sorrows, and **Welcome 2022** under Waheguru's protection, with the Angsang feeling, always in the positive spirit of Chardi Kala!

The New Year brings with it deep connections to our history; January 5th will celebrate the birth anniversary of Guru Gobind Singh Ji, our 10th Nanak, whilst only ten days earlier, we commenced the remembrance of the ultimate sacrifice of all the four sons of Guru Gobind Singh, namely, Sahibzaade Ajit Singh, Jujhar Singh, Zorawar Singh and Fateh Singh, and Guru Sahib's mother, Mata Gujar Ji – who all laid their lives fearlessly in defence of the Sikh faith, for the highest ideals of humanity, for equality, truth and justice for all.

May we never forget our young history whose lessons give us the strength to always stand for justice, as well as tolerance.

Covid Caution As the Omicron variant escalates in numbers, we again request everyone to follow the Health & Safety and Government guidelines to keep yourselves and your loved ones safe. The Gurdwara remains open and encourages all visitors to observe social distancing, wear face covering and wash hands frequently. We, as a Humanitarian charity will continue to support both the sangat and the authorities.

Adjoining Land During December, we met the Leader of the Council Steve Curran and the Ward councillors in relation to the adjoining site. The planning process was explained which will determine the decision by the Planning Committee councillors to the application made by the developers A2D on behalf of the DfE. We have consulted with our planners and submitted a 'planning' based objection that strongly demonstrates the flawed plan.

<http://chng.it/chkbPMSQXK>

We also met the DfE representatives and negotiated a licence for the adjoining land until 13th Feb 2022. It was also clear that the development plans were made with poor consultation during the C19 lockdown and the full operations of the Gurdwara were not fully understood by them. Our regional Gurdwara is a most dynamic hub, operating daily from as early as 4:00am to late nights, with a footfall of over 400,000 per annum providing hundreds of services. We hope to meet them again early in the

New Year with the objective to secure the school and negotiate on the provision of a buffer zone to protect the sangat.

The Gurdwara continues to seek your support to achieve our demands. We ask you to please:

- Sign the Petition – In-house forms & Postcards available & Online (QR code link provided). This is to demonstrate that the 'misuse' of the site by developing 5-storey flats on the land could ultimately lead to the closure of iconic Gurdwara.

- Write to your local Councillors with your objections and complaints.

Sangat Support:

We also seek much needed support from the sangat and the local communities to help us raise funds to secure the land to benefit the Sangat

- **By Cheque:** Payable to Sri Guru Singh Sabha Hounslow and posted/delivered to
Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Alice Way, Hounslow, TW3 3UD
- **Online:** Donations can be made online at www.sgss.org/donate
- **BACS:** Barclays Bank, Sort code 20 96 55 – Account 00859095

Bookings: To enable us to continue supporting the sangat whilst remaining compliant with the Government Guidelines, we are happy to discuss your needs. During November, services performed were:

• Weddings	3
• Sukhmani Sahib Path/Kirtan	26
• Sehaj Path/Akhand Path	17
• Funerals	7
• School Visits	2

Opening Times: The Gurdwara will remain open 7:00am and 7:00pm daily.

Matrimonial Office: 10:00am-1:00pm Daily – Contactable via email marriages@sgss.org

Main Office: 10:00am-5:00pm Daily

Health & Safety: Please ensure you follow the Government & Gurdwara guidelines at all times, as well as any instructions from the official sewadars, to keep everyone safe.

Show Your Gratitude: Please donate to the Gurdwara to help run the vital Sangat services:

By Cheque: Payable to Sri Guru Singh Sabha Hounslow and posted/delivered to
Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Alice Way, Hounslow, TW3 3UD

Online: Donations can be made online at www.sgss.org/donate

PROGRAMME

Mon-Sat - Exc Tue - Early

4:00	Parkash
5:00	Nitnem
6:00	Simran
6:30	Asa Di Var
7:45	Ardaas
10:00	Kirtan
10:45	Katha
11:30	Ardaas
Evening	
6:00	Rehraas
6:30	Kirtan
7:00	Katha
7:30	Ardaas
8:00	Sukhasan

Tuesday - Early

4:00	Parkash
5:00	Nitnem
6:00	Simran
6:30	Asa Di Var
7:45	Ardaas
10:00	Kirtan
10:30	Katha
11:30	Sukhmani Sahib Paath
12:15	Ladies Kirtan
2:00	Ardaas
Evening	
6:00	Rehraas
6:30	Kirtan
7:00	Katha
7:30	Ardaas
8:00	Sukhasan

Sunday - Early

4:00	Parkash
5:00	Nitnem
6:00	Simran
6:30	Asa Di Var
7:45	Ardaas
8:00	*AP SPB SS
9:00	Kirtan
9:45	Ardaas
10:00	Youth Kirtan
11:00	Kirtan
12:00	Katha
1:00	Kirtan
2:00	Ardaas
Evening	
6:00	Rehraas
6:30	Kirtan
7:00	Katha
7:30	Ardaas
8:00	Sukhasan

***AP SPB SS – Akhand Path or Sehaj Paath Bhog of Sukhmani Sahib**

Please ensure the Government & Gurdwara Guidelines are followed

The *Benti Chaupai* is a bani taken from the Dasam Granth. At the start of the bani, in all Gutkas, has been written Patshahi 10, to convey the bani as a composition of Guru Gobind Singh ji. The tone of this bani is that of a martial prayer.

This month we complete the Chaupai bani as prescribed in the Sikh Rehat Maryada.

Line	ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥	Glossary	Contextual Meaning
1	ਸਮਾਪਤਮ ॥ [ਸੈਯਾ] ਪਾਂਇ ਗਰੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੇਊ ਆਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ ॥	ਪਾਂਇ; ਆਖ ਤਰੇ	Feet, shelter, refuge; To have within sight, pay attention
2	ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥	ਰਾਮ, ਰਹੀਮ, ਪੁਰਾਨ, ਕੁਰਾਨ	Rama, Rahim, Puranas, Quran
3	ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥	ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ	Hindu scriptures
4	ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਸਭ ਤੇਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥੮੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥੯	ਅਸਿਪਾਨ	Weildr of the sword
5	ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਯੋ ਤੁਹਾਰੇ ਦੁਆਰ ॥	ਦੁਆਰ	Door (here refuge)
6	ਬਾਂਹਿ ਗਰੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸਿ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥੮੬੪॥	ਬਾਂਹਿ; ਗਰੇ	Hand, arm; Taken up

ਪੰਜਾਬੀ ਅਰਥ

Lines 1-2: ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲਗਿਆ ਹਾਂ ਮੈਂ ਬੇਮੁਥਾਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ, ਪੁਰਾਨ ਅਤੇ ਕੁਰਾਨ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਅਨੇਕ ਮਤਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਮਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

Lines 3-4: ਸਿਮਰਤੀਆਂ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਅਤੇ ਵੇਦ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ। ਹੇ ਮਹਾਕਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ, ਇਹ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਮੈਥੋਂ ਕਥਨ ਕਰਾਇਆ ਹੈ।

Lines 5-6: ਸਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਦੁਆਰਾ ਪਕੜਿਆ ਹੈ। ਹੇ ਮਾਹਾਂ ਕਾਲ ਜੀ ਬਾਂਹ-ਫੜੇ ਦੀ ਲਾਜ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਬਿੰਦ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਦਾਸ ਹੈ।

English Rendition

Lines 1-2: After I took refuge at Thy Feet, I never looked for protection from any other (i.e., under my eye). Rama – an incarnation of Lord Vishnu, denoting God here - and Rahim (God in Islam), the Puranas (18 Hindu epics) and the Quran, tell us much about their own belief systems, but I do not depend on, or follow, those teachings.

Lines 3-4: The Simritis (6 in number), Sastras (27) and Vedas (4) speak of many esoteric teachings, but I credit not one of them as my ultimate guide (instead I focus my mind on the One Lord and completely surrender to Him). O the Sword-Bearer, it not by my effort but by your blessing that I am able to say these words in praise of Thee.

Lines 5-6: Ignoring all others, I have taken refuge at your door. Hold my hand, give me Your protection because I am Your servant. The Guru is saying that he has handed over his own self to the Lord and placed himself unconditionally in surrender at His door and the Lord's mercy.

ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਆਪ ਦਾ ਬਚਪਨ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੀਤਿਆ ਤੇ ਆਪ ਦੀ ਧਾਰਮਕ ਵਿਦਿਆ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ, ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਕੋਮਲ ਚਿੱਤ ਸਨ ਪਰ ਸ਼ੀਰ ਬੜੇ ਕਰਕੇ ਤਕੜੇ ਬਲਵਾਨ, ਬੀਰਤਾ ਦੇ ਪੁੰਜ ਭੀ ਸਨ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਇਕ ਖੁਲਾ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਚੋਲੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਾਲ ਲਗ ਕੇ ਕੁਝ ਫੁੱਲ ਟੁੱਟ ਕੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਡਿਗ ਪਏ। ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਦਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਫੁੱਲ ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲ ਗਏ। ਉੱਤੋਂ ਜਦ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਭੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਖੁਲਾ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੰਕੋਚ ਕੇ ਚਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਤੇ ਇਤਨਾ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਪ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਚੋਲੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਇਕਠੇ ਕਰਕੇ ਚਲਦੇ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਹੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਿਰਭੈ, ਸੁਰਬੀਰਤਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤਰਸ, ਦਇਆ, ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਕੋਮਲਤਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸੀ।

ਸਾਲ ੧੬੪੪, ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੇ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਉਪ੍ਰੰਤ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਮਿਲੀ। ਆਪ ਨੇ ਭੀ ੨੨੦੦ ਜੁਆਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਖੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਆਦਿ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰਖਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਪਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਜਿਉਂਦੇ ਪਕੜ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਭੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਪ ਨੇ ਇਕ ਚੰਗੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਬਿਮਾਰ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਦਵਾਦਾਰੂ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਰ ਬੇਰਾ ਖਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਪਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕਾਫਲੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਏਥੇ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੇਟਾ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਹਰ ਤਰਾਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਆਖ਼ਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਚਿਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਤੇ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਜਗੀਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਬੇਟਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਖ਼ਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਪਰ ਇਕ ਚਲਾਕ ਤੇ ਮੱਕਾਰ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ੩ ਵੱਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਇਕ ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਦਾਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਫੌਜ ਲਗਾ ਦਿਤੀ। ਦਾਰਾ ਆਪਣੇ ਬਚਾ ਵਾਸਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਲ ਨੂੰ ਦੌੜਿਆ। ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਪੁੱਜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਜੋ ਉਸ ਵਕਤ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਪਾਰ ਕੀਤਾ।

ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਮਗਰੋਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਰਾਸ਼ਿਕੋਹ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾ ਭੇਜਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਤਾਂ ਨਾ ਗਏ ਪਰ ਆਪਣੇ ਵਡੇ ਬੇਟੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ। ਰੁਹਬ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ। ਕਰਾਮਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣੀ। ਜਦ ਰਾਮ ਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਜਾ ਤਾਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਚੰਗਾ ਆਦਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪੁਛਗਿਛ ਕੀਤੀ ਉਸ ਦਾ ਠੀਕ ਬਣਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ 'ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਪੇੜੈ ਪਈ ਕੁਮ੍ਹਿਹੁਆਰ ॥ ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਇਟਾ ਕੀਆ ਜਲਦੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ॥ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਰਾਮ ਰਾਇ ਰੁਹਬ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਰ ਗਿਆ। ਕਹਿਣ ਲਗਾ, " ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗ਼ਲਤ ਦਸਿਆ ਹੈ। 'ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਿਟੀ ਬੇਈਮਾਨ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ "। ਇਸ ਤੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਨੂੰ ਦੂਨ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜ਼ਾਹੀਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਇਹ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਇ ਸਾਡੇ ਮੱਥੇ ਨਾ ਲਗੇ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਲਾਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਚਾਰ ਧੂਣੇ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਹਰਿ ਇਕ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀ।

੧. ਸੁਥਰੇਸ਼ਾਹੀ :- ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਸੇ ਖਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਪੂਰੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲਾ ਲੜਕਾ ਜੰਮਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਸ਼ਰਾਨ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ, ਜੋ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ ਇਹ ਬੱਚਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਉਹਨਾਂ 'ਸੁਥਰਾ' ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਬੜਾ ਹਸਮੁਖ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀ ਪਰਚਾਰ ਤੇ ਲਾਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਅਖਾਣ ਅਜ ਤਕ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ :-

'ਕੋਈ ਮਰੇ, ਕੋਈ ਜੀਵੇ, ਸੁਥਰਾ ਬੋਲ ਪਤਾਸੇ ਪੀਵੇ।'

'ਹਰ ਦਮ ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹ, ਧਰਮ ਦਾ ਬੇੜਾ ਬੰਨੇ ਲਾ।'

੨. ਭਗਤ ਭਗਵਾਨੀਏ :- ਭਗਤ ਭਗਵਾਨ ਗਿਰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਨਿਆਸੀ ਮਹਾਤਮਾ ਸਨ। ਆਪ ੩੬੦ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਣ ਲਈ ਕੀਰਤਪੁਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਦਾਸੀ ਮਤਿ ਧਾਰਿਆ ਪਰ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਂ ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਸਿੱਖੀ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਿਥੇ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ੩੭੦ ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਉਦਾਸੀ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ।

੩. ਸੰਗਤ-ਸਾਹਿਬੀਐ :- ਇਸ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭਾਈ ਸੰਗਤੀਆ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ 'ਭਾਈ ਫੇਰੂ' ਰਖ ਦਿੱਤਾ। ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਹ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਤਕਰੀਬਨ ੧੨ ਸਾਲ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੂਨੀਆਂ ਕਸੂਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਮਸੰਦ ਥਾਪਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਲਾਇਆ। ਜਦ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ' ਕਹਿ ਕੇ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਚਾਰ ਮਸੰਦ - ਭਾਈ ਬਹਿਲੇ, ਭਾਈ ਭੂੰਦੜ, ਭਾਈ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਭਾਈ ਭਗਤੂ ਨੀਅਤ ਕੀਤੇ।

ਆਪਣਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਜਾਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਲਈ ਨੀਅਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ੬ ਅਕਤੂਬਰ ੧੬੬੧ ਨੂੰ ਕੀਰਤਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਏ। ਆਪ ਦੀ ਦੇਹ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਸਤਿਲੁਜ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਪਾਤਾਲ ਪੁਰੀ' ਗੁਰ ਅਸਥਾਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

In Guru Granth Sahib ji, on Ang 67 Mahala 3, we read the following verse:

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਕਰਮਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ॥

Gurbani is the Light to illuminate this world; by His Grace, it comes to abide within the mind.

We Sikhs are so very fortunate to have the spiritual treasures of Gurbani, for the gursikhs to experience; extremely sacred verses (writing) which is in simple, easy and honest language (Gurbani). Our satgurus have compiled this priceless bani verses in the Guru Granth Sahib, so as to give divine light to the whole world, for which we are in gratitude to Waheguru forever.

The Gurus' sacred Gurbani is not just for the Sikhs or one country or religion; in the Guru Granth Sahib besides our Gurus' bani there are sacred writing by saints, bhagats and maha purkhs from different times, countries, languages and religious backgrounds, present as evidence. These verses have come out of their souls and blissful sacred experiences that emerged from the divine plane (*atmik manda*).

There is one divine light (*Nanak jot*) that worked in the ten different gurus' writing and works. This sacred bani in Guru Granth Sahib is written in limited words and languages, but sacred bani experience cannot be limited to words and language, as its experience is boundless and beyond words. This is because it is the personal experience of an individual gurmukh's soul which treads the path of spirituality through Naam simran, gurbani vichar and living a life according to the Sikh teachings and wisdom.

In Guru Granth Sahib ji, in the Japji Sahib bani, on **Ang 4 Mahala 1** we read the following verses in support of these profound thoughts:

ਅਖਰੀ ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ ॥

From the Word, comes spiritual wisdom, singing the Songs of Your Glory.

ਅਖਰੀ ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ ॥

From the Word, come the written and spoken words and hymns.

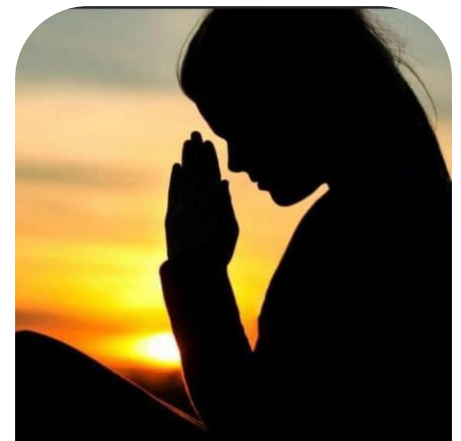
ਅਖਰਾ ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾਣਿ ॥

From the Word, comes destiny, written on one's forehead.

ਜਿਨਿ ਏਹਿ ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ ॥

But the One who wrote these Words of Destiny-no words can be written on Him.

Again, on **Ang 261 Mahala 5** we read:

ਅਖਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥

From the Word, came the Shaastras, Simritees and Puraanas.

ਅਖਰ ਨਾਦ ਕਥਨ ਵਖਾਨਾ ॥

From the Word, came the sound current of the Naad, speeches and explanations.

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਮਾਨ ਅਖਰ ਹੈ ਜੇਤਾ ॥

In the visible universe, the Word is seen.

ਨਾਨਕ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰਲੇਪਾ ॥

O Nanak, the Supreme Lord God remains unattached and untouched.

Ang 340 Kabir ji says:

ਬਾਵਨ ਅਛਰ ਲੋਕ ਤ੍ਰੈ ਸਭੁ ਕਛੁ ਇਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ॥

Through these fifty-two letters, the three worlds and all things are described.

ਏ ਅਖਰ ਖਿਰਿ ਜਾਹਿਗੇ ਓਇ ਅਖਰ ਇਨ ਮਹਿ ਨਾਹਿ ॥

These letters shall perish; they cannot describe the Imperishable Lord.

Now to say that this legacy of Gurbani is only for gurmukhs and belongs to Sikhs only is not right, because this sacred bani is for the whole World and it is our duty to spread the divine light and inform all humanity according to the message and divinity in the verses. Guru Nanak Dev Ji travelled the world in 20 years and spread the divine message and touched the souls of thousands of people from different backgrounds and religions.

Ang 647 Mahala 3:

ਪਰਥਾਇ ਸਾਖੀ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਬੋਲਦੇ ਸਾਝੀ ਸਗਲ ਜਹਾਨੈ ॥

Great men speak the teachings by relating them to individual situations, but the whole world shares in them.

Ang 747 Mahala 5:

ਖੜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦ ਵੈਸ ਉਪਦੇਸੁ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਸਾਝਾ ॥

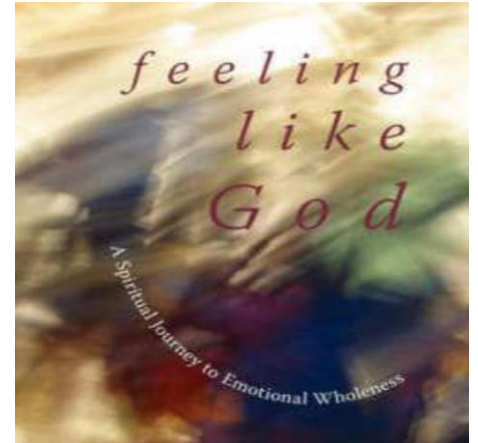
The four castes - the Kh'shaatriyas, Brahmins, Soodras and Vaishyas - are equal in respect to the teachings.

Gurbani (*virasat*) as a legacy is not just a sacred gift for Sikhs to keep as their trust deposit but it is the first and foremost duty of every gursikh to spread the divine experience and sacred messages in the verses to each and every corner of the world.

However it is sad and disappointing to observe that many Sikhs are failing to do their duty to their full potential, firstly to experience the sacred gurbani and live the messages in the verses of our Sikh Gurus. Instead of spreading the messages in the gurbani we seem to have confined ourselves to reciting the paath, performing religious rituals and programs, social prayers with family and friends, becoming career minded, wearing religious garb (*bana*) and writing and learning from books only without acquiring knowledge from

personal experiences.

When the gursikh indulges in acquiring the essence and *Amrit Rasayan* (nectar) with Naam simran and reciting gurbani under the guidance of the guru (Guru Granth Sahib) and staying in the sangat of realised persons, whose thoughts and feelings have the same wave-length, intensity and divine strength, he can merge in the thoughts and feelings of unity, giving and receiving divinity and sacred relationship with them. Gurbani is from the divine plane and it is full of the most sacred and fulfilling feelings. Strong feelings, full of the essence of divine thoughts, which exist in the sangat of realised beings (who have devoted their time and life to living the divine path) are imparted to the gursikh.

Those humans who live on the materialistic path with their thoughts, feelings and relationships based on material gains are controlled by this very powerful and intense lower path without their knowledge; this becomes their truth. This is why there is so much difference in distance, contrast, inner spacing, vision and intuitive knowledge between the gurbani spiritual powers of gurmukhs and the mental powers of manmukhs. This is the primary reason why the manmukhs have difficulty in understanding and enjoying the inner divine meaning, the intuitive essence, the hidden treasures and the intensity of the divine wave-lengths of spiritual knowledge; they are deprived of the Guru's kirpa (grace). These messages of Gurbani are contained in the following teachings of Guru Granth Sahib ji.

Ang 66 Mahala 3:

ਪਾਠੁ ਪੜੈ ਨਾ ਬੁਝਈ ਭੇਖੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ॥

He cannot be understood by reading scriptures; the deceitful pretenders are deluded by doubt.

Ang 67 Mahala 3:

ਮਨਮੁਖਿ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਨਹੀ ਬੁਝਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ

The self-willed manmukhs perform their actions, but they do not understand; they waste away their lives in vain.

Ang 231 mahala. 3

ਪੜਿ ਵਾਦੁ ਵਖਾਣਹਿ ਸਿਰਿ ਮਾਰੇ ਜਮਕਾਲਾ ॥

Reading about the debates and disputes, they are hit over the head by the Messenger of Death.

ਤਤੁ ਨ ਚੀਨਹਿ ਬੰਨਹਿ ਪੰਡ ਪਰਾਲਾ ॥੨॥

They do not understand the essence of reality, and they gather their worthless bundles of straw.

Ang 355. Mahala 1

ਪਾਠ ਪੜ੍ਹੈ ਨਹੀ ਕੀਮਤਿ ਪਾਇ ॥

By reciting sacred scriptures, His value cannot be estimated.

Ang. 641. Mahala 5

ਪਾਠੁ ਪੜ੍ਹਿਓ ਅਰੁ ਬੇਦੁ ਬੀਚਾਰਿਓ ਨਿਵਲਿ ਭੁਅੰਗਮੁ ਸਾਧੇ

They read scriptures, and contemplate the Vedas; they practice the inner cleansing techniques of Yoga, and control of the breath.

ਪੰਚ ਜਨਾ ਸਿਉ ਸੰਗੁ ਨ ਛੁਟਕਿਓ ਅਧਿਕ ਅਹੰਬੁਧਿ ਬਾਧੇ

But they cannot escape from the company of the five passions; they are increasingly bound to egotism.

Ang. 655. Kabir

ਕਿਆ ਪੜ੍ਹੀਐ ਕਿਆ ਗੁਨੀਐ ॥

What use is it to read, and what use is it to study?

ਕਿਆ ਬੇਦੁ ਪੁਰਾਨਾ ਸੁਨੀਐ ॥

What use is it to listen to the Vedas and the Puraanas?

ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਨੇ ਕਿਆ ਹੋਈ ॥

What use is reading and listening..

ਜਉ ਸਹਜੁ ਨ ਮਿਲਿਓ ਸੋਈ ॥੧॥

if celestial peace is not attained?

Ang 728. Mahala. 1

ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਸਭੁ ਕੋਈ ਰਵੈ ॥

Everyone speaks of wisdom and meditation;

ਬਾਂਧਨਿ ਬਾਂਧਿਆ ਸਭੁ ਜਗੁ ਭਵੈ ॥੨॥

but bound in bondage, the whole world is wandering around in confusion.

Ang 1370. Kabir

ਮਾਰਗਿ ਮੋਤੀ ਬੀਥਰੇ ਅੰਧਾ ਨਿਕਸਿਓ ਆਇ ॥

The pearls are scattered on the road; the blind man comes along.

ਜੇਤਿ ਬਿਨਾ ਜਗਦੀਸ ਕੀ ਜਗਤੁ ਉਲੰਘੇ ਜਾਇ ॥

Without the Light of the Lord of the Universe, the world just passes them by.

Ang. 1412 Mahala. 3

ਗਿਆਨੁ ਹੀਨੰ ਅਗਿਆਨੁ ਪੂਜਾ ॥

Without spiritual wisdom, the people worship ignorance.

ਅੰਧੁ ਵਰਤਾਵਾ ਭਾਉ ਦੂਜਾ ॥

They grope in the darkness, in the love of duality.

Parkash Divas of Sarbans Dani Sri Guru Gobind Singh Ji - the Tenth Master will be celebrated all over the Sikh world on 5th January 2017. We attempt a life sketch and his contribution to Sikh world as well as to Indian society. Being the only son of Guru Teg Bahadur Ji and Mata Gujri Ji, he was born at Patna Sahib in 1666 where he spent 4 years of his early life before moving to Paonta Sahib and then to Anand Pur Sahib. At Poanta Sahib he learnt Persian and Sanskrit and also perfected the use of weapons. He prompted his father, Guru Teg Bahadur Sahib to go to Delhi and help the Kashmiri Brahmans to save their religion and Guru ji sacrificed his life for it.

At a very early age Gobind Rai realized that force will have to be met with force if the life style of non Muslims have to be saved. All those people who have been suppressed and trampled over by the rulers and their associates, will have to be empowered to stand against injustice and inequality. Accordingly, after the martyrdom of his father, he organised the community and started training them in martial arts and use of weaponry. Ranjit Nagara inspired people. Very tall Nishan Sahib symbolised the start of campaign. Frequent Keertan Darbars were held and Dhadi Jathas recited ballads full of zeal and chivallary, which warmed up the frozen blood in the bodies of young men and prepared them for the struggle. Aurangzeb had prohibited the use of weapons and horse riding to the Non Muslims. Guru Ji defied the royal orders and trained his followers in horse riding and use of weaponry.

It may be pointed out here that normally battles are fought mostly for woman, wealth or territory. Guru Gobind Singh fought 13 battles against hill chiefs or royal army but they were all against injustice and inequality and he was victorious most of the time. The battle of Anand Pur in 1704 however was consequential in the sense that a huge army of nearly 10 lakhs soldiers surrounded, a few 40 people inside the fort for eight months and starved them. He was obliged to leave the fort. Then he went towards Ropar and took shelter at Chamkaur Sahib. His two elder sons were

martyred fighting along with other Sikhs at Chamkaur Sahib and two younger sons were bricked alive by Wazir Khan, the Governor of Sirhind. All of them preferred to die rather than to accept conversion to Islam.

Battles were fought at these places either against hill chiefs or royal army or both:

1. Bhangani April 1686	2. Nadaun 20/3/1688	3. Anand Pur Dec. 1695	4. Guler (Kangra) Feb. 1696
5. Bisauli 1696	6. Bhulan 1699	7. Bilas Pur Aug. 1701	8. Lohgarh Oct. 1701
9. Nirmohgarh 1702	10. Anand Pur Sahib 1703		
11. Anand Pur Sahib 1704	12. Chamkaur Sahib 22 Dec. 1704	13. Mukatsar January 1705	

No territory was annexed by Guru Ji where he came out victorious.

Ultimately Guru Ji reached Khidrane di-Dhab where 40 Muktas died fighting against royal army. From there he went towards Nander. He deputed Banda Singh Bahadur to go to Panjab and punish those who were responsible for unjust oppression on innocent people. In 1708, an employee, prompted by Wazir Khan, Nawab of Sirhind stabbed Guru Gobind Singh which turned out to be fatal. Before leaving this world he nominated holy Granth as the last eternal Guru and advised all the Sikhs to accept and follow the teachings of Guru Granth Sahib in day-to-day life.

ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਬੀ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ
ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ ॥

Contribution of the Tenth Master to Sikhi is tremendous and unique. Guru Ji did not do anything which could benefit him or his family. Infact he did everything for Sikh Panth - for the Sikhs of that time, Sikhs of the present and of the future. No wonder :

ਨਾ ਕਹੂੰ ਅਬ ਕੀ, ਨਾ ਕਹੂੰ ਤਬ ਕੀ
ਅਗਰ ਨਾ ਹੋਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਸੁੰਨਤ ਹੋਤੀ ਸਭ ਕੀ । (ਅੱਲਾ ਯਾਰ ਖਾਂ ਜੋਗੀ)

As non-Sikh writers see him...

Here are some brief opinions of renowned historians:

1. Sadhu T.L. Waswani - In his book 'Sikh Sanctuary'

T.L. Waswani writes: "Guru Gobind Singh has a multi-fold Personality. He had 'Honeyed Humility of Guru Nanak Dev, 'Lamb-like virtue' of Jesus; spiritual wisdom of Mahatma Budh, Bubbling energy of Hazrat Mohammed, Sun-kissed Glory of Lord Krishna, Abiding Discipline like Sri Ram Chandar and Royal Glamour of a king.

2. **Swami Maheshwra Nand**

In his book "Chatur Varna Bharat Sameeksha", he writes that by administering Amrit to people, Guru Ji got rid of evil of caste system in India. He was pioneer of secularism and democracy. His message of human respect and tolerance is as good today as it was important at that time.

3. **Sir Gokal Chand Narang:** 'Sikh Gurus practised what they preached and infused a new spirit among the community thus turned raw iron into steel.

4. **Sir Indu Bhushan Bannerjee** ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ:

ਗਿਦੜੋਂ ਸੇ ਮੈਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣਾਉਂ।
ਚਿੜੀਉਂ ਸੇ ਮੈਂ ਬਾਜ਼ ਤੁੜਾਉਂ।
ਸਵਾ ਲਾਖ ਸੇ ਏਕ ਲੜਾਉਂ।
ਤਭੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਉਂ।

Guru Gobind Singh proved it right when he made the down trodden, life less people combat against injustice tyranny and oppression.

5. J.D. Cunningham: "Thus Gobind Singh turned his disciples into heroes" who could dare the lion in his own den

Guru Ji wrote to Aurangzeb:

“ਚੂੰ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਾ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ੱਤ
ਹਲਾਲ ਅਸਤ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੀਰ ਦਸਤ । (ਜ਼ਫਰਨਾਮਾ)

6. **Swami Viveka Nand:**

Swami Viveka Nand was much impressed by the personality of Guru Gobind Singh. In his lectures he often used to mention the principles of Sikh religion and brave deeds of Guru Ji. He analysed the Amrit Sanchar and its effects and witnessed the ceremony with his own eyes. He realised that it was a very effective leveler of society where all people belonging to high caste or low caste have Amrit from the same vessel and joined Khalsa brotherhood leaving behind their original caste.

7. **Daulat Rai Arya**

In the beginning of last century, Daulat Rai Arya authored a book "Sahib-i-Kamal Guru Gobind Singh" and paid a wonderful tribute to Guru Ji. The whole of book is very interesting but only one quotation can be appended here:

“ਹਿੰਦੂ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਦੀਵੇ ਸਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਦੀਵੇ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦਾ ਖੂਨ ਪਾ ਕੇ ਕਸ਼ਤਰੀਪੁਣੇ ਦੀ ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਲਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦੀਪਕ ਜਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਰਦਾ ਕੌਮ ਜੀਵਨ ਰੰਗਮੰਚ ਵਿਚ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਉਠੀ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਪਕ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ।”

* * * * *

8. **Kartar Singh Ballagan**, a recent Panjabi poet has written some beautiful lines on the power of Amrit:

ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਵੀ ਬਾਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਭਾਰੀ,
ਉਸਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸ਼ਾਨ ਹੋਸੀ,
ਸਵਾ ਲਖ ਨਾਲ ਇਕ ਲੜਾਨ ਵਾਲਾ,
ਕਲਗੀਧਰ ਖੁਦ ਕਿਡਾ ਬਲਵਾਨ ਹੋਸੀ? (ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਲੱਗਣ)

Poh is the tenth month of the Nanakshahi calendar, the duration according to the Gregorian calendar is 30 days long and starts 14th December to 13th January. In this month winter has settled in, it feels like the external natural surrounding have collectively paused. The frost dries up forests, grass and their sap.

Nanak seeks as a human-bride and addresses IkOnkar (Divine-Husband Spouse) with profound intimacy: Human-bride pleads why don't You come and dwell in my mind, body and mouth?

Everything is slowing down in the outside world. What is happening in our inner world? We pause, we reflect and we yearn. The dark and cold quiet of extreme winter deeply invites us into introspection. We begin to move inwards and begin to listen deeply to shabad with infinite

wisdom and the Amrit (Nectar) starts to warm us within, with love and remembrance for the Beloved (Divine Husband-spouse). The seeker in this quietness knows the Beloved and they are friends, because the remembrance has entered the mind, the body and is on the tongue.

Poh in Baarah Maahaa, Mehala 5 Ang 135 in Guru Granth Sahib, Bani by Guru Arjun Dev ji. In every Sikh Gurdwara on Sangrand, the first day of the Poh month, this sermon is read to the sangat with the prayers:

ਪੋਖਿ ਤੁਖਾਰੁ ਨ ਵਿਆਪਈ ਕੰਠਿ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਨਾਹੁ ॥

In the month of Poh, the cold does not touch those, whom the Husband Lord hugs close in His Embrace.

ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ ਚਰਨਾਰਬਿੰਦ ਦਰਸਨਿ ਲਗੜਾ ਸਾਹੁ ॥

Their minds are transfixed by His Lotus Feet. They are attached to the Blessed Vision of the Lord's Darshan.

ਓਟ ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਪਾਲ ਰਾਇ ਸੇਵਾ ਸੁਆਮੀ ਲਾਹੁ ॥

Seek the Protection of the Lord of the Universe; His service is truly profitable.

ਬਿਖਿਆ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕਈ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਗੁਣ ਗਾਹੁ ॥

Corruption shall not touch you, when you join the Holy Saints and sing the Lord's Praises.

ਜਹ ਤੇ ਉਪਜੀ ਤਹ ਮਿਲੀ ਸਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮਾਹੁ ॥

From where it originated, there the soul is blended again. It is absorbed in the Love of the True Lord.

ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੀਨੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ ਬਹੁੜਿ ਨ ਵਿਛੁੜੀਆਹੁ ॥

When the Supreme Lord God grasps someone's hand, he shall never again suffer separation from Him.

ਬਾਰਿ ਜਾਉ ਲਖ ਬੇਰੀਆ ਹਰਿ ਸਜਣੁ ਅਗਮ ਅਗਾਹੁ ॥

I am a sacrifice, 100,000 times, to the Lord, my Friend, the Unapproachable and Unfathomable.

ਸਰਮ ਪਈ ਨਾਰਾਇਣੈ ਨਾਨਕ ਦਰਿ ਪਈਆਹੁ ॥

Please preserve my honor, Lord; Nanak begs at Your Door.

ਪੋਖੁ ਸਾਹੰਦਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਜਿਸੁ ਬਖਸੇ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥੧੧॥

Poh is beautiful, and all comforts come to that one, whom the Carefree Lord has forgiven.

ਪੋਹ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਜਿਸ-ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਗਲ ਨਾਲ (ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ) ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਕਰ (ਮਨ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ, ਕੋਰਾਪਨ) ਜੇਰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ (ਕਿਉਂਕਿ) ਉਸਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਿਦਾਰ ਦੀ ਤਾਂਘ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਰਿਹੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਓਹ ਬੇ-ਪਰਵਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੋਹ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੁਖ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

Guru Gobind Singh ji ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਵਯੇ॥ ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ

ਕਾਮ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਲੋਭ ਨ ਮੋਹ ਨ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਭੈ ਹੈ॥

ਦੇਹ ਬਿਹੀਨ ਸਨੇਹ ਸਭੇ ਤਨ ਨੇਹ ਬਿਰਕਤ ਅਗੋਹ ਅਛੈ ਹੈ॥

ਜਾਨ ਕੇ ਦੇਤ ਅਜਾਨ ਕੇ ਦੇਤ ਜਮੀਨ ਕੇ ਦੇਤ ਜਮਾਨ ਕੇ ਦੈ ਹੈ॥

ਕਾਰੇ ਕੇ ਡੋਲਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਲੈ ਹੈ॥੫॥੨੪੭॥

God is not subject to lust, anger, greed, worldly attachment, disease, sorrow, enjoyment or fear.

God has no body; He has love for all, yet He has no sensual feeling; He has no home and is beyond destruction.

God gives to those who are learned and to those who are ignorant; He gives to all beings of the earth and heaven.

O man, why do you feel worried, when the Supreme and Beautiful Lord is to take care of you?

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਸੇ ॥
ਅਰੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ ॥
ਨਿਰਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ ॥
ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧॥੧੯੭॥
ਸਦਾ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥
ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥
ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ ॥
ਹਰੀਅੰ ਕਰੀਅੰ ਕਰੀਮਲੁ ਰਹੀਮੇ ॥੨॥੧੯੮॥
ਚਤ੍ਰ ਚਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚਤ੍ਰ ਚਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ ॥
ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤੇ ॥
ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਦਿਆਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥
ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੩॥੧੯੯॥

Jaap

I bow to the Honourable Lord; I bow to the All-Destroyer.
You are beyond treasure and name, You pervade in all places.
You are desireless in Your glory and present in everything.
You are the Destroyer of sins; Your righteous Law controls everything.
You are truth and Bliss and the Scourge of enemies,
The Bestower of blessings who resides in every being.
Your glory is wonderful; You are the destroyer of tyrants.
You can annihilate and create; You are benevolent and compassionate.
You pervade in all directions, You enjoy the things of the universe.
You are self-illuminated, beautiful and present in all beings.
You are the Destroyer of the pain of birth and death and you are the personification
of compassion.
You are ever present within us. Your Essence is indestructible.

ਲੋਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਕ ਮੌਸਮੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਣਕਾਂ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਅਕਤੂਬਰ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦਸੰਬਰ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਰਦੀ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਲੋਹੜੀ ਹੈ। ਮਾਘੀ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਤੋਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਆਨ ਲੜਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਟੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ, ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਲੜਕੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁੱਲੇ ਭੱਟੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਰੌਬਿਨ ਹੁੱਡ ਵਾਂਗ ਅਜਿਹਾ ਵੇਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਜੁਆਨ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪ ਖਰਚਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲੜਕੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਗੀਤ ਅਤੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲ, ਮੂੰਗਫਲੀ, ਗੁੜ, ਸ਼ੱਕਰ ਜਾਂ ਨਕਦ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਕ ਥਾਂ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਸਾਂਭਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਆਪਣਾ ਮਾਲ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹੋਣ ਭਾਵ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ, ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਬੱਚੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਘਰ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਰੇ ਮਹੱਲੇ ਜਾਂ ਪੱਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲੋਹੜੀ ਦੀ ਧੂਣੀ ਬਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਲਕੜੀਆਂ, ਪਾਥੀਆਂ, ਸੁੱਕੇ ਪੱਤੇ ਆਦਿ ਦਾ ਭੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦੋ ਧੂਣੀਆਂ ਭਾਵ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਜਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦਸ-ਗਿਆਰਾਂ ਬਜੇ ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਨਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਮਰਦ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਧੂਣੀ ਦੇ ਗਿਰਦ ਬੈਠ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਤਿਲ, ਗੁੜ, ਸ਼ੱਕਰ, ਬਕਲੀਆਂ, ਰਸ ਵਿਚ ਰਿਧੇ ਚਾਵਲ ਅਤੇ ਫਲ ਆਦਿ। ਜਦੋਂ ਧੂਣੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗਜ਼ਕ, ਸਰੋਂ ਦਾ ਸਾਗ, ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ, ਮੂੰਗਫਲੀ, ਗੁੜ ਤੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਰਸ ਵਿਚ ਪਕਾਏ ਚਾਵਲ ਖਾਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ।

ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਤੇ ਆਪਸੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੌਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੁਆਨ ਬੰਦੇ ਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਸੋਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਗੀਤ:-

ਸੁੰਦਰ ਮੁੰਦਰੀਏ ਹੋ। ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਵਿਚਾਰਾ ਹੋ। ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਵਾਲਾ ਹੋ। ਦੁੱਲੇ ਧੀ ਵੇਆਹੀ ਹੋ।
ਸੇਰ ਸ਼ੱਕਰ ਪਾਈ ਹੋ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਲਾਲ ਪਟਾਕਾ ਹੋ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਸਾਲੂ ਪਾਟਾ ਹੋ।

ਸਾਲੂ ਕੌਣ ਸਮੇਟੇ। ਚਾਚੇ ਚੂਰੀ ਕੁੱਟੀ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਲੁੱਟੀ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਸਧਾਏ। ਬੜੇ ਭੋਲੇ ਆਏ।
ਏਕ ਭੋਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸਪਾਹੀ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ।

ਸਪਾਹੀ ਨੇ ਮਾਰੀ ਇੱਟ। ਭਾਵੇਂ ਰੋ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਪਿੱਟ। ਸਾਨੂੰ ਦੇਹਿ ਲੋਹੜੀ। ਤੇਰੀ ਜੀਵੇ ਜੋੜੀ।

SIKH ASSISTED MARRIAGES

Application forms for this service are available from the Gurdwara. The completed application form and a passport size photograph, with a non-refundable **registration fee of £50** (cheques payable to Sri Guru Singh Sabha) should be sent to: The Matrimonial Service, Gurdwara Sri Guru Singh Sabha, Alice Way, Hanworth Road, Hounslow, Middlesex. TW3 3UA

Participants must be registered on our matrimonial database to benefit from this service.

Personal and telephone enquiries are welcome as follows:

Monday – Sunday (7 Days) **10:00am – 1:00pm**

Telephone Enquiries: **020 8814 6701**

All information will be strictly confidential and sincere efforts will be made in good faith to introduce interested parties. The management of the Gurdwara will not be responsible morally, legally, or otherwise, for any alleged act of negligence, omission, or commission by either of the parties concerned, nor will it be liable for any legal action.

The current list of our matrimonial partners appears below.

MALES

<i>Ref No</i>	<i>Birth Date</i>	<i>Academic Qualification</i>	<i>Present Employment</i>	<i>Height</i>
2921	21/10/81	BDS, MJDF, RCS(eng) PGCMDE	Principle Dentist	5' 11"
2923	09/10/87	B Eng (civil Engineering)	Property Developer	6' 02"
2924	02/11/74	B Eng MSC	Senior Project manager	5' 09"
2925	03/12/94	BA Econ & Politics MSC Real Estate	Corporate Investments	5' 11"
2926	30/01/94	BA Finance and CIMA	Accountant	6' 03"
2927	26/05/91	Bsc Business Studies	IT Consultant	6' 02"
2928	09/11/91	BSc Economics, Chartered Accountant	Chartered Accountant	6' 02"
2929	07/06/84	BSc, MSc Computer Sci.	Ops. Director Family business	5' 11½"
2930	01/04/91	BA Accounting & Finance, ACCA	Business Analyst	6' 01"
2931	15/08/89	BSC(hons), PGCE., NPQML	Maths Specialist Teacher	5' 10"
2932	15/11/86	MSc Information Technology, MBA	Senior Software Architect	5' 11"
2933	15/10/74	GCSE, BTEC Business & Finane	British Airways	5' 10"
2934	11/02/94	BSc(hons) Biochemistry, Dentistry	-	5' 08"
2935	17/10/91	BSc (hons)	Dentist	5' 10"
2936	19/06/94	BSc Consumer Behaviour & Marketing	Financial Writer	5' 11"
2937	14/04/90	CIMA Qualified Accountant	Senior Finance Analyst	5' 10"
2938	26/07/90	MBBS, FRCR	Hospital Doctor-ST5 final yr	5' 10"
2939	26/08/95	BDS	Dentist-self employed	5' 9.5"
2940	29/07/94	BSc(hons), MBBS	NHS Hospital Doctor	5' 10"
2941	19/01/89	BSc Business Management	Online Sales at Sky TV	6' 00"
2942	27/05/92	BSc(hons), PGDiP	Architect	5' 09"
2943	22/01/88	MBBS, BSC(hons), FRCR	Radiology Consultant	5' 10"
2944	12/08/95	Dispensing Optician	Store Manager-Specsavers	5' 11"

2945	30/01/90	Carpentry	Property Management	5' 06"
2946	11/10/94	BSc, ACA	Chartered Accountant	5' 09"
2947	26/09/82	Accountancy	Own Business- EstateAgency	5' 11"
2948	25/02/93	BA(hons) Airline/Airport Management	Regional Education Manager	5' 11"
2949	19/05/95	MBChB	Junior Doctor	6' 00"
2950	28/08/93	MSc Quantity Surveying	Covid Trace & Track Admin.	6' 02"
2951	08/04/91	BSc(hons) Economics	Risk Consultant	6' 01"
2952	20/05/87	Degree Building Surveying	Senior Risk Officer	5' 09"
2953	25/04/88	M Eng Materials Sci. & Eng., ACA	Senior FinanceBusiness Partner	5' 09"
2954	16/03/86	MSc Structural engineer, B Eng(hons)	Project designer	5' 10"
2955	07/10/88	BSc Pharmacy	Own Pharmacy Business	6' 01"
2956	26/04/97	Degree Maths & Physics	Policy Advisor in Civil Service	6' 02"
2957	06/02/90	MBBS	NHS Doctor	6' 02"
2958	18/03/90	Charter Accountant	British Gas	5' 08"
2959	27/10/89	BSc Maths & Management	Accountant	5' 06"
2960	20/09/79	BSc, MSc Info. Security	Business Owner	5' 10"
2961	11/12/90	BSc(hons) Computer Science	Automation Engineer	6' 00"
2962	01/08/79	BSc IT Computer Studies	IT Engineer	5' 08"
2963	25/09/88	BA Sociology, GDL, LPC	Solicitor	5' 10"
2964	24/01/93	Degree Civil Engineering	Senior Quantity Surveyor	6' 00"
2965	19/02/90	BSc(hons), MSC Computer Science	Senior Software Engineer(ARM)	5' 07"
2966	03/09/87	MSc Computer Science	End Point Clinical IT Consultant	5' 10"
2967	23/03/88	BA(hons); ACCA Chartered Accountant	Finance Project Manager	5' 09"
2968	18/09/88	MBBS	Psychiatrist (Specialist Doctor)	5' 08"
2969	09/04/96	BSc(hons), MSc(hons)	Educational Supp./Private tutor	5' 07"
2970	15/12/94	BSc(hons) Quantity Surveying	Quantity Surveyor Comm. Mngr	6' 00"
2971	27/07/88	Medical Doctor	NHS	6' 00"
2972	28/07/92	MD Master of Medicine	NHS Doctor	5' 06"
2973	28/04/93	BSc(hons) Media Studies	Intermediate Level Programme	5' 09"
2974	09/12/87	BA, ACA	Chartered Accountant	6' 02"
2975	13/03/87	BSc Finance & Accounting	Management AccountingAnalyst	6' 00"
2976	29/09/84	MBBS	GP Doctor	5' 06"
2977	26/11/82	LLB	Lawyer	5' 09"
2978	23/11/82	B Eng Computer Systems Engineering	Technical Presales Consultant	5' 09"
2979	15/03/91	Degree Computer Studies	IT Analyst	5' 03"
2980	28/06/86	B Eng(hons) Electronic Engineering	Aerospace Design Engineer	5' 06"
2981	27/06/89	BA Econ & History, MA Management	Demand Planner	5' 10"
2982	06/07/93	BSc Biomedical Science	Biomedical Scientist	5' 07"
2983	28/10/95	Degree	Engineer	6' 01"
2984	10/01/92	BDS Dentist	Self Employed	6' 00"
2985	19/04/84	BA economics, IMA Chartered Account	Snr Commercial Finance Anlyst.	5' 09"
2986	26/11/89	Bachelors Degree	Associate Director, Restructuring	6' 00"
2987	11/12/84	A Level, College Level	Estate Agent - Own Business	5' 11"
2988	13/01/91	MEng Chemical Engineering	Software Engineer	5' 10"
2989	21/03/93	M Pharm	Pharmaceutical Industry/NHS	6' 03"
2990	02/06/79	MBChB, General Practioner	GP	5' 10"
2991	26/06/81	BSc Computer Info. Systems	Senior IT Consultant	5' 09"
2992	31/12/87	LLB (hons) MA Law	Corporate/Commercial Lawyer	5' 08"

2993	21/05/88	AS A Level	Senior Sales Manager	6' 00"
2994	04/02/94	BSc Sci. MSc Business Technology	Contracts Manager	6' 02"
2995	22/02/87	MBBS, BSc(hons)	Doctor	6' 00"
2996	26/09/96	graduate in Mathematics	Delivery Driver	5' 07"
2997	04/02/88	LLB(hons), LPC Law	Associate Director, Finance Bank	6' 00"
2998	30/01/92	BDS	Associate Dentist	6' 01"
2999	19/03/92	BA Economics	Management Account	6' 03"
3000	09/09/89	BSc Economics	Project Manager	5' 08"
3001	17/09/84	BSc(hons) Software Engineering	Network Engineer	5' 10"
3002	22/06/85	PhD, MSc, BSc	Associate Director	5' 09"
3003	01/04/81	BSc, MSC, MBA	Company Director	6' 04"
3004	24/10/92	BSc Computer Science	Xander	6' 00"
3005	23/03/96	BSc, MSc Clinical Neuro. Science	NHS Assistant Psychologist	5' 10"
3006	31/08/89	BDS, B Eng, MSc Dental Implant Surg.	Dental Implant Surgeon	6' 04"
3007	05/07/89	MSc Financial Mathematics	IT Contractor	5' 10"
3008	22/12/94	BA(hons), ICAEW Chartered Accountant	Financial Accountant	5' 08"
3009	23/12/94	GCSE	HMI created	6' 00"
3010	20/02/93	BA(hons), CEMAP, CERER	Real estate Underwriter	6' 01"
3011	01/04/83	BTEC National Diploma-s/w prog.	NHS Clinical Systems Support	5' 07"
3012	17/02/86	BSc Geographical Information Systems	Fleet Service Clerk-Amer. Airline	5' 11"
3013	13/04/90	Degree Aerospace Engineering	Amtrek Avionics Engineer	5' 11"
3014	21/12/79	CompYIA CYSA, MTA Networking	IT Support Engineer	6' 01"
3015	04/08/90	BTEC Business, BTEC Sports Science	Civil Enforcement Officer	5' 06"
3016	23/05/95	M Pharm(hons)	Pre-Reg Pharmacist	5' 11"
3017	08/11/88	BSc Accounting & Finance	Project Manager	5' 10"
3018	14/01/91	BSc(hons), MBBS, MRCP	NHS GP	5' 08"
3019	11/06/86	BSc Computing & Management	Business Development Software	5' 08"
3020	17/12/93	A levels	-	6' 00"
3021	05/05/81	MSc IT Mgmt, BSc(hons), HND	Technical Support Analyst	6' 00"
3022	18/11/81	AVE IT Business Admin Apprenticeship	BUPA Health Service Consultant	5' 07"
3023	05/11/83	BSc MultiMedia Studies & Computing	working p/t	5' 10"
3024	09/01/85	BA(hons), FCA	Chartered Accountant	5' 09"
3025	17/09/89	LLB Law	Lawyer	5' 10"
3026	26/08/90	MA LLB	Solicitor of England and Wales	5' 11"
3027	01/01/92	Actuarial Science with Maths	Deloitte/ Actuarial Manager	5' 08"
3028	27/06/84	BSc	Business Owner	5' 07"
3029	30/09/89	BA Business Marketing	Digital Marketing	5' 11"
3030	31/10/92	Economics Degree	Finance Business Partner	5' 80"
3031	02/02/88	BA	Business Owner	5' 10"
3032	16/08/90	BSc Mathematics	Data Engineer	6' 00"
3033	31/08/81	Bsc Computer Science	Manager at Brunel University	5' 10"

FEMALES

<i>Ref No</i>	<i>Birth Date</i>	<i>Academic Qualification</i>	<i>Present Employment</i>	<i>Height</i>
9305	04/12/86	LLB, PGCE	Teacher	5' 03"
9306	04/12/81	MSc Physics	Research Scientist	5' 09"

9307	16/09/96	Bsc Maths and Economics	Technical Business Analyst	5' 03"
9308	29/03/79	BSc(hons) Pharmacology	Senior manager	5' 07"
9309	21/07/92	BDS	Orthodontist	5' 04"
9310	09/02/92	BSc Biomedical Science	Clinical Trials Data Manager	5' 05"
9312	28/08/92	BSc(hons),ACA Chartered Accountant	International Tax Advisor	5' 09"
9313	13/07/88	BSc(hons) Computer Science	IT Incident Analyst	5' 05"
9314	26/05/81	BSc,ACA(fellow)Chartered Accountant	Director of Policy	5' 04"
9315	12/06/84	BSc(hons),ACCA Chartered Account.	Senior Financial Analyst	5' 07"
9316	08/02/86	LLB, LLM	Lawyer	5' 06"
9317	05/06/96	MBBS	Junior Doctor(2nd year)	5' 08"
9318	05/09/92	BSc, MBBS	Doctor in Hospital	5' 06"
9319	05/08/95	Dentist	Dentist	5' 03"
9320	27/02/86	BSc Business Info. & Technology	Systems Analyst	5' 04"
9321	16/09/93	MBChB(hons), BSc(hons)	Doctor	5' 03"
9322	09/08/95	LLB(hons) Law	Legal Advisor, Civil Service	5' 5½"
9323	03/01/78	6 GCSE A-C	Learning Support Assistant	5' 00"
9324	29/09/92	Commercial Pilot Licence	Pilot	5' 05"
9325	03/12/93	BSc(hons), ACCA	Management Accountant	5' 07"
9326	26/07/92	Degree(hons) Economics & Finance	Senior Risk Analysis	5' 04"
9327	13/03/91	MBBS, BSc(hons)	NHS Hospital Doctor	5' 07"
9328	21/02/95	Deg. Finance/Accounting/Bus. Std.	working in Bank-Finance Dept	5' 04"
9329	03/07/93	MBBS, BMedSc	NHS Doctor	5' 06"
9330	12/11/83	Solicitor	Solicitor	5' 04"
9331	10/10/91	BSc Economics&Financa, ACCA	Accountant	5' 04"
9332	25/11/93	DDS-Dentist	self employed	5' 08"
9333	23/08/95	LPC LLM	Solicitor	5' 02"
9334	10/07/86	MA	Teacher	5' 10"
9335	20/08/94	MBBS, BSc(hons)	Doctor	5' 05"
9336	01/03/88	MBBS Doctor	GP	5' 04"
9337	09/07/93	M Pharm	Hospital Pharmacist	5' 06"
9338	18/02/77	Masters	Learning & Development HSBC	5' 06"
9339	19/05/90	MSc(hons) Molecular Medicine	Scientist	5' 05"
9340	04/04/93	BA Business Management	Retail Management Manager	5' 01"
9341	12/03/93	BDS(hons)	Dentist	5' 02"
9342	14/02/95	BSc(hons) Maths,PGDip Education	Teacher	5' 06"
9343	08/03/80	Degree Business & Marketing	Administrator in Law firm	5' 02"
9344	26/03/91	Mc Optom	Optometrist	5' 03"
9345	27/11/81	BSc Math&Management, ACA	Director	5' 06"
9346	21/05/84	CIPD Level 5	HR Assistant	5' 06"
9347	08/08/90	BSc Computer Sci & Accountancy	Senior Fixed Income Analyst	5' 08"
9348	30/11/88	BSc(hons); MPharm,MRES	ImmunologyPharmacist	5' 07"
9349	10/06/95	BSc(hons),MSc Pharmaceutical Quality	Manufacturing Investigator	5' 05"
9350	01/08/92	Master Chemical Engineering	Project Manager	5' 01"
9351	04/02/94	BSc Finance	Investment Banking	5' 08"
9352	25/10/84	LLB	Lawyer	5' 05"
9353	15/08/91	BSc(hons) Information Systems	Business Analyst	5' 05"
9354	05/06/89	BA(hons) Finance, Maths& Stats	Reach Programme Administrator	5' 10"
9355	02/10/90	BA(hons) Business Management	self employed/business owner	5' 06"

9356	06/11/88	MSc, MSc, BSc	Physician Associate/NHS Hosp.	5' 02"
9357	13/03/90	BSc Mathematics	Chartered Account/Consultant	5' 05"
9358	17/11/83	BA(hons) HRM/Marketing	Human Resources Busi. Partner	5' 04"
9359	14/03/90	LLB	Solicitor	5' 02"
9360	24/02/91	BA Business and Finance	Bank Officer	5' 04"
9361	23/05/86	BA(hons) Economics	Investment Banking Analyst	5' 06"
9362	14/01/93	BSc(hons), Maths/Business Mgmnt	Tax Advisor	5' 05"
9363	02/06/95	BSc Neuroscience, MSc Mental Health	Medical Advisor Pharm. Industry	5' 00"
9364	01/04/85	Master Environmental Science	Environ.Consultant/Project Mngr	5' 05"
9365	10/07/79	BA Travel & Tourism	Talent Recruitment officer	5' 03"
9366	07/08/94	BDS, MFDS Postgrad Diploma	Dentist	5' 05"
9367	18/02/88	BA(hons), PGCE	Teacher	5' 05"
9368	21/12/82	Degree HR Employment Law	Senior Principle International	5' 05"
9369	12/11/92	BA(hons) Eng. Lit & Cretive Writing	Higher Education-CourseCo-ord	5' 03"
9370	01/11/94	BA(eng), GDL, LPC, MSc	Solicitor	5' 08"
9371	28/04/82	Masters	Local Authority Officer	5' 06"
9372	08/12/93	BSc(hons)	Optometrist	5' 06"
9373	03/09/91	BSC Economics & Management	Senior Commercial Manager	5' 07"
9374	26/01/95	LLB, BA(hons)	Senior Policy Holder	5' 02"
9375	20/02/97	LLB	Franchise Business owner	5' 05"
9376	01/09/92	BA(hons) Business Management	Civil Servant, Sen. Project Mngr	5' 07"
9377	02/02/89	BSc Economics, MSc Economics	Civil Service	5' 10"
9378	12/01/90	BA(hons), MSc Management, PGCE	Asst. Head of Year, Teacher	5' 04"
9379	19/06/84	Bsc, MSc, MBA	Management Consultant	5' 04"
9380	13/08/93	LLB Law	Solicitor	5' 00"
9381	27/07/82	Masters Business & HR	Medical Sales Representative	5' 03"
9382	02/02/92	Degree	Optometrist	5' 07"
9383	26/08/94	BA(hons) Economics, PGCE	Data Analyst	5' 04"
9384	07/08/83	A Levels (iology, Psychology, IT)	Civil Servant – Home Office	5' 07"
9385	07/01/89	MBChB, MSc, MRCS	NHS Hospital Doctor	5' 08"
9386	03/08/89	BSc Info Systems & Business Mngt.	HR Product Manager	5' 01"
9387	28/12/94	PhD	post dosctoral researcher	5' 06"
9388	27/10/95	M Pharm	Hospital Pharmacist	5' 02"
9389	21/02/86	MA, MSc. PhD	Government Research Labs.	5' 05"
9390	31/07/77	LLB(hons); PG Legal Practice	Legal Counsel	5' 04"
9391	28/05/93	LLM, Postgraduate	Solicitor	5' 06"
9392	25/01/94	Law degree solicitor	Associate	5' 02"
9393	02/02/92	degree Architecture	Senior Traffic Engineer	5' 05"
9394	25/02/91	BSc (hons), MSc, stdy. Doctorate	Trainee Counselling Psyc'gist.	5' 03"
9395	12/10/90	Masters Pharmacy	Pharmacist	5' 05"
9396	27/11/92	A levels	Finance officer	5' 02"
9397	09/07/82	BA Business Studies	Civil Servant	5' 00"
9398	19/10/94	MA Finance and Accounting	Finance Administration	5' 08"
9399	08/10/82	BA Hons	Software Consultant	5' 05"
9400	24/02/78	Diploma Business & Psycology	Personal Assistant	5' 03"
9401	08/11/88	MPharm	Associate Director	5' 07"
9402	05/01/88	Degree in Optometry	Optometrist	5' 06"
9403	13/03/81	Investment Banking	LLB LLM	5' 06"

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

One Universal Creator God, Realised By the Grace of The True Guru

FREE ADVICE SERVICES AT THE GURDWARA

SERVICE	Location	Rate	Day	Time
Sikh Assisted Marriage Service	1st Floor Building	Please see updated times on Page 4.		
Legal Advice	Ground Floor New Annexe	This service has been discontinued.		
General Enquiries Office	Ground Floor Main Bldg	Please see updated times on Page 4.		
Metropolitan Police	Ground Floor Main Bldg	Suspended.		
Home Office Immigration Enforcement (formerly UK Border Agency)	Ground Floor New Annexe			
Financial Advice & Estate Planning	Ground Floor New Annexe			
Disability Network Hounslow	Ground floor New Annexe			
Gurdwara Wellbeing Centre	Ground floor Main Bldg	Suspended.		
Gurdwara Healthy Walks	Meet Ground Floor Foyer Main Bldg			
Bereavement Service				
Drug & Alcohol Addiction Service				

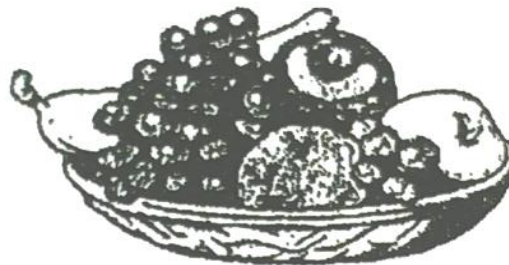
Disability Network Hounslow
Every Friday, 10:00am-3:00pm
starting **Friday 3rd Sept 2021**

Please note these regular Gurdwara Services are gradually being reintroduced, starting with the Disability Network Hounslow, on 3 September 2021.

SINGH & CO VEG FRUIT LTD

Unit 89, Market Pavillion, 1 Sherrin Road,
New Spitalfield Market, Leyton, London E10 5SL
Tel: 020 8539 1166 - 020 8532 8231 - Fax: 020 8558 0470

GREEN STREET EXOTICS
10A CARLTON TERRACE
GREEN STREET
LONDON E7
TEL: 020 8503 4809